

Isa Tròlec: *Ramona Rosbif*

Article publicat a la revista *Els Marges*, núm. 10 (maig de 1977)

Isa TRÒLEC: *Ramona Rosbif*. Pròleg de Jaume FUSTER. València : Eliseu Climent editor, 1976

Esther Centelles

La producció novel·lística al País Valencià, tot i que darrerament sembla haver-se iniciat un procés de lenta recuperació, es troba en una precarietat absoluta. En els Premis Octubre, l'Andròmina de narració contribueix, d'alguna manera, a omplir aquest buit tan lamentable. En la darrera convocatòria, la de 1976, aquest premi va ser concedit a la novel·la *Ramona Rosbif*, signada per Isa Tròlec, que va resultar ser el pseudònim d'un psiquiatre valencià, J. B. Mengual Lull, el qual amb aquesta obra, es dona a conèixer en l'àmbit de les lletres catalanes.

Ramona Rosbif és construïda a partir d'una anècdota ben simple: Ramona, després d'haver viscut quaranta anys a Anglaterra, torna al poble (se sobreentén, València) de la seva mare per accomplir la darrera voluntat d'aquesta: donar-se a conèixer al seu pare —l'actual capellà— el qual en desconeix l'existència. Aquest fet permet a l'autor presentar-nos els diferents personatges integrants d'aquesta societat: la mateixa Ramona, el batlle i la seva dona, la curandera, el capellà, el mestre, etc., cada un dels quals té la seva història i característiques personals; l'autor dona especial relleu a la diversitat d'actituds davant el fet eròtico-amorós (el platonisme de Ramona, el sensualisme de Greta, el conformisme de Maneta, la reacció tòpica dels homes davant l'arribada d'una estrangera —que resulta ser Ramona—, etc.), totes elles conseqüències d'una idèntica situació de repressió i, més subsidiàriament s'ocupa també de la superstició-religió.

Però el que més atreu de la novel·la és el seu tractament formal. De fet, la història és narrada, linealment, en tercera persona a desgrat d'un marcat predomini del diàleg i, per tant, amb escasses descripcions (recorden, en alguns moments, les acotacions teatrals). Destaca, però, la voluntat de l'autor de destruir el discurs d'estil tradicional i d'experimentar amb noves formes d'expressió literària, al capdavall en funció de la visió irònica —gairebé esperpèntica, a vegades— que ens dona de la realitat. En aquest sentit, cal assenyalar la constant utilització d'una sèrie de procediments de distanciació: des de les bromes o apreciacions que el narrador es permet sobre el mateix text, fins a la resolució grotesca de situacions melodramàtiques (com l'absurda mort dels personatges, o recórrer als desmais sobtats de Ramona davant situacions límit). De totes

maneres, val a dir que l'autor arriba a caure en la mecanització d'aquestes tècniques, que resulten repetitives en excés.

En darrer terme —com indica Jaume Fus ter en el pròleg—, cal situar aquesta novel·la dins la tradició literària local, de caràcter alegre i descordat, que va des del Tirant fins als sainets del segle XIX. *Ramona Rosbif* és una obra sense massa pretensions —m'atreviria a dir un simple divertiment, sense gran transcendència però un producte correcte que inclou els ingredients necessaris per arribar a un públic ampli al qual pot resultar de lectura fàcil i, fins i tot, divertida en alguns moments.